

GEORGE ORWELL

WIGAN İSKELESİ YOLU

13. BASKI
Çeviri: LEVENT KONCA

can
modern

GEORGE ORWELL
WIGAN İSKELESİ
YOLU

Can Modern

Wigan İskelesi Yolu, George Orwell

İngilizce aslından çeviren: Levent Konca

The Road to Wigan Pier

© 2016, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2016

13. basım: Temmuz 2023, İstanbul

Bu kitabın 13. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Şirin Etik

Editör: Seçkin Selvi

Düzeltili: Burçak Başpınar

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı, iç baskı ve cilt: Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık ve Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.

Beylikdüzü O.S.B Mah. Orkide Cad. No: 1/Z Beylikdüzü-İstanbul

Sertifika No: 28640

ISBN 978-975-07-3286-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

GEORGE ORWELL WIGAN İSKELESİ YOLU

İNCELEME

İngilizce aslından çeviren

Levent Konca

George Orwell'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Bin Dokuz Yüz Seksen Dört, 1984

Hayvan Çiftliği, 2001

Burma Günleri, 2004

Aspidistra, 2005

Paris ve Londra'da Beş Parasız, 2015

Boğulmamak İçin, 2015

Papazın Kızı, 2017

Bir İdam, 2021

Selam Olsun Katalonya'ya, 2021

Kitaplar ve Sigaralar, 2022

Edebiyat Üzerine, 2022

Savaş Günlükleri, 2022

Kitaplar ve Sigaralar, 2022

GEORGE ORWELL, 1903'te Hindistan'ın Bengal eyaletinin Montihari kentinde doğdu. Ailesiyle birlikte İngiltere'ye döndükten sonra, öğrenimini Eton College'de tamamladı. Gerçek adı Eric Arthur Blair olan Orwell, 1922-1927 yılları arasında Hindistan İmparatorluk Polisi olarak görev yaptı. Ancak imparatorluk yönetiminin içyüzünü görünce istifa etti. 1950'de yayımladığı *Shooting an Elephant* (Bir Fili Vurmak) adlı kitabı, sömürge memurlarının davranışlarını eleştiren makalelerin derlemesidir. İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru yazdığı *Hayvan Çiftliği*, Stalin rejimine karşı sert bir taşlamadır. Orwell'in en çok tanınan yapıtlarından *Bin Dokuz Yüz Seksen Dört*, bilimkurgu türünün klasik örneklerinden biri olmanın yanı sıra, modern dünyayı protesto eden bir romandır. *Burma Günleri* ise, Orwell'in Burma'daki (bugünkü Myanmar) İngiliz sömürgeciliğini dile getirdiği ilk kitabıdır. Orwell 1950'de Londra'da öldü.

LEVENT KONCA, 1980'de doğdu. İstanbul Lisesi'ni bitirdikten sonra Erlangen-Nürnberg Friedrich Alexander Üniversitesi'nde siyaset bilimi ve sosyoloji okudu. Çeşitli dergi ve gazetelerde yazıları yayımlandı. Ulrike Meinhof, Elias Canetti, George Orwell, Ulrich Peltzer gibi yazarların yapıtlarını çevirdi. Konca Berlin'de yaşıyor.

BİRİNCİ BÖLÜM

I

Sabahları duyulan ilk ses, fabrika kızlarının giydiği tahta ayakkabıların arnavutkaldırımına vurmasıydı. Sana ondan önce, hiç uyanık olup da duymadığım fabrika düdüğü ötüyordu.

Yatak odasında çoğunlukla dört kişiydik; gerçek amaçlarına uygun olarak kullanılmayan mekânlara özgü o gelip geçicilik havasından mustarip sevimsiz bir yerdi. Yıllar önce ev sıradan bir ikametgâhmış; Brookerlar alıp bir işkembeci ve pansiyon olarak döşediklerinde kimi işe yaramaz mobilyaları da devralmışlar ve onları kaldırıp atacak enerjiyi asla bulamamışlar. O yüzden, misafir odası olduğu hâlâ belli olan bir odada uyuyorduk. Tavandan sarkan ağır kristal avizenin üzerindeki toz tabakası o kadar kalındı ki, bir kürkü andırıyordu. Bundan başka, duvarlardan birini büyük ölçüde kaplayan çirkin, eski püskü bir mobilya, oymaları, küçük çekmeceleri ve şerit şerit aynaları olan büfe ile portmanto karışımı bir şey; bir zamanlar gösterişli olsa da, üzerinde lazımlık kovalarının yıllar boyunca bıraktığı halka izleri olan bir halı; oturulacak yerleri kırılmış iki adet yaldızlı sandalye ve üzerine oturmaya kalktığınızda kayıp gittiğiniz şu eski moda at kılından yapılma koltuklardan bir tane vardı. Mekân, diğer hurdaların arasına dört adet bakımsız yatağın sokuşturulmasıyla bir yatak odasına dönüştürülmüştü.

Yatağım, sağ kōşede kapının hemen yanındaydı. Ayakucuna başka bir yatak öyle sıkıca dayanmıştı ki, bacaklarım iki büklüm uyumak zorunda kalıyordum; bacaklarımı uzatsam öteki yatakta yatan adamın beline tekmeı basardım (kapının açılabilmesi için yataklar bu şekilde yerleştirilmek zorundaydı). Bir tür teknisyen ve kömür madenlerinin birinin “tepesinde” çalışan Mr. Reilly adında yaşlıca bir adamdı. Çok şükür sabahın beşinde işe gitmesi gerekiyordu da, o gittikten sonra bacaklarımı uzatıp birkaç saat doğru düzgün uyuyabiliyordum. Karşı yatakta, maden ocağındaki bir kazada (devasa bir kaya parçası onu yere çivilemiş, kayayı kaldırmaları birkaç saat almıştı) yaralanarak 500 sterlin tazminat almış bir İskoç madenci vardı. Kırlaşmış saçları ve kırpılmış bıyığıyla kırk yaşlarında, iriyarı, yakışıklı bir adamdı. Madenciden çok bir uzman çavuşu andırıyordu; günün geç saatlerine dek kısa bir pipo tütürerek yatakta yatardı. Öteki yatakta, birbirlerini izleyen ve genellikle birkaç gece kalan gezici satış temsilcileri, abone toplayan gazete temsilcileri ve kapı kapı gezerek taksitle mal satanlar kalırdı. Çift kişilik bir yataktı ve odadakilerin en iyisiydi. Buradaki ilk gecemde ben de o yatakta yatmış fakat başka bir kiracıya yer açmak için bir manevrayla yatağımdan edilmişim. Sanırım yeni gelen herkes ilk gecesini adeta yem olarak kullanılan çift kişilik yatakta geçiriyordu. Bütün pencereler, altlarına dayanan kırmızı bir kum torbasıyla sıkı sıkıya kapalı tutulduğundan, oda sabahları dağ gelinciği kafesi gibi kokardı. Kalktığınızda bunu fark etmezsiniz ama odadan çıkıp geri döndüğünüzde koku yüzünüze bir tokat gibi çarpardı.

Evde kaç yatak odası olduğunu hiçbir zaman öğrenemedim, ancak işin tuhafı, Brookerlar'ın döneminden de önceden kalma bir banyo vardı. Alt katta, oturma odası işlevi de gören, gece gündüz yanan kocaman kuzineli

bir mutfak vardı. Yalnızca bir tavan penceresinden ışık alıyordu, zira bir yanında dükkân, diğer yanındaysa işkembenin depolandığı yeraltındaki karanlık bir yere açılan ambar yer alıyordu. Ambarın kapısının kısmen önünü kapatan biçimsiz kanepede ev sahibemiz Mrs. Brooker, sürekli hasta halde, pis battaniyelere sarınıp yatardı. Ablak, ölgün sarı ve kaygılı bir yüzü vardı. Derdinin ne olduğunu kimse kesin olarak bilmiyordu; tek gerçek derdinin aşırı yemek olduğunu sanıyorum. Ateşin önünde daima bir ipe asılmış nemli çamaşırlar olurdu ve odanın ortasında, ailenin ve tüm kiracıların yemek yediği büyük mutfak masası dururdu. O masayı hiçbir zaman tamamen örtüsüz görmedim, ancak farklı zamanlarda çeşitli örtülerini gördüm. En altta Worcester sosuyla lekelenmiş bir eski gazete katmanı; onun üstünde yapış yapış, beyaz muşambadan oluşan bir tabaka; onun da üstünde yeşil şayak bir örtü; en üstteyse hiç değiştirilmeyen ve nadiren kaldırılan, keten örtü vardı. Akşam yemeği sırasında, kahvaltının kııntıları çoğunlukla hâlâ masanın üzerinde duruyor olurdu. Tek tek kııntıları görünce tanır ve günden güne masanın üzerinde bir ileri bir geri hareketlerini izler olmuştum.

Dükkân dar ve soğuk bir yerdi. Camın dışında, uzun zaman öncesine ait bir çikolata reklamından kalma birkaç beyaz harf, yıldızlar gibi dağılmıştı. İçeride, hazır halde satılan haşlanmış büyük, beyaz işkembe kıvrımları, “kara işkembe” olarak bilinen tiftik tiftik gri bir şey¹ ve hayaletimsi bir yarı saydamlıktaki haşlanmış domuz paçaları serilmiş bir tabla vardı. Sıradan bir “işkembeli nohut” dükkânıydı; ekmek, sigara ve konserve hariç fazla bir şey de yoktu. Camda “çay çeşitleri” yazıyorduydu da, bir müşteri bir fincan çay istediğinde genelde bahanelerle

1. Kırkbayır. (Ç.N.)

geçştirilirdi. Mr. Brooker iki yıldır işsiz olsa da, meslekten madenciydi; ancak karısıyla beraber hayatları boyunca ek iş olarak çeşit çeşit dükkân işletmişlerdi. Bir defasında bir pub işletmiş, fakat müesseselerinde kumar oynattıkları gerekçesiyle ruhsatlarını yitirmişlerdi. Hiç işletmelerinden biri para getirdi mi, şüpheliyim; hakkında homurdanacak bir şeye sahip olmak için ticaretle uğraşan türden insanlardı. Esmey, ince kemikli, somurtkan ve İrlandalı tipli bir adam olan Mr. Brooker şaşılacak derecede pasaklıydı. Ellerini bir kez olsun temiz gördüğümü sanmıyorum. Mrs. Brooker artık yatalak olduğundan yemeğin çoğunu adam hazırlardı ve elleri sürekli kirli olan tüm insanlar gibi, onun da nesnelere acayip içli dışlı, onları uzun uzun eline alan bir davranış biçimi vardı. Size bir dilim tereyağlı ekmek verirse, üzerinde daima siyah bir başparmak izi olurdu. Sabah erkenden, işkembe almak için Mrs. Brooker'ın kanepesinin arkasındaki gizemli odaya indiğinde dahi elleri çoktan siyah olurdu. Diğer kiracılardan, işkembenin saklandığı yer hakkında korkunç hikâyeler işittim. Oranın hamamböceği kaynadığı söyleniyordu. Hangi sıklıkta taze işkembe ısmarladıklarını bilmiyorum ama uzun aralıklarla yapılıyordu; zira Mrs. Brooker olayların tarihini sevkıyatlara bağlardı. "Bakalım, o zamandan bu yana üç parti dondurulmuş işkembe siparişi verdim," vb. Biz kiracılara yemekte hiçbir zaman işkembe verilmezdi. O zamanlar bunu işkembenin fazla pahalı olmasına bağlıyordum, sonradan bunun yalnızca işkembe hakkında çok şey bilmemizden kaynaklandığını düşündüm. Brookerlar'ın kendilerinin de hiç işkembe yemediklerini fark ettim.

Yegâne daimi kiracılar; İskoç madenci, Mr. Reilly, iki emekli ihtiyar ve işsizlik sigortasından aldığı parayla geçinen –soyadı olmayan türden– Joe adında işsiz biriydi. İskoç madenci, tanıdıkça insanı sıkıyordu. Birçok işsiz

gibi, o da gazete okumakla çok fazla zaman geçirirdi ve engel olmazsanız Sarı Tehlike, sandık cinayetleri, astroloji ve din ile bilim arasındaki çatışma gibi şeyler hakkında saatlerce konuşurdu. Emekli ihtiyarlar alışlageldik biçimde, Varlık Testi¹ sonucunda evlerinden atılmışlardı. Haftalık 10 şilinlerini Brookerlar'a teslim eder, karşılığındaysa 10 şiline bekleyeceğiniz türden bir konaklama olanağı, yani tavan arasında bir yatak ve çoğunlukla tereyağlı ekmekten oluşan öğünler alırlardı. İhtiyarlardan bir tanesi "seçkin" türdendi ve habis bir hastalık –sanırım kanser– yüzünden ölmekteydi. Yataktan sadece emekli maaşını alacağı günlerde çıkardı. Herkesin İhtiyar Jack adını verdiği diğer adam, elli yıldan fazla ocaklarda çalışmış olan, yetmiş sekiz yaşındaki eski bir madenciydi. Zeki ve atikti, fakat garip bir biçimde yalnızca gençlik tecrübelerini hatırlıyormuş, modern madencilik makinelerini ve ilerlemeleriye unutmuş gibi gözükiyordu. Bana, yeraltındaki daracık galerilerde vahşi atlarla mücadele hikâyeleri anlatırdı. Çok sayıda kömür madenine inmeye hazırlandığımı duyduğunda, hor görürcesine, benim boyumda bir adamın (1,89 metre) asla "seyahat" in üstesinden gelemeyeceğini belirtti. "Seyahat" in geçmiştekinden daha iyi olduğunu söylememin bir faydası olmadı. Ancak herkese dostça davranırdı ve çatı kirişlerinin altında bir yerlerdeki yatağına doğru merdivenlerden ağır ağır çıkarken hepimize, "İyi geceler çocuklar!" diye nazikçe seslenirdi. İhtiyar Jack' in en hayran olduğum özelliği, asla otlakçılık yapmamasıydı; çoğunlukla hafta sonuna doğru tütünsüz kalır, ama bir başkasınınkinden içmeyi reddederdi. Brookerlar, iki emekli ihtiyara haftada-bir-tanner² şirketlerinden birinde hayat sigortası

1. Sosyal yardım almak amacıyla devlete başvuranların mali durumlarının yardım gerektirip gerektirmediğinin tespit edilmesi. (Ç.N.)

2. (İng.) 6 peni. (Ç.N.)

yaptırmışlardı. Sigorta temsilcisine endişe içinde, “Kanser olan insanlar ne kadar yaşar?” diye sorduklarına birisinin kulak misafiri olduğu anlatılırdı.

İskoçyalı gibi, Joe da sıkı bir gazete okuruydu ve neredeyse günün tamamını halk kütüphanesinde geçirirdi. Safça haylaz bir ifadeye sahip neredeyse çocuksu, yuvarlak yüzü ve kayıtsız gözükken, üstü başı açıkça dökülmekte olan tipik bir evlenmemiş işsizdi. Yetişkin bir adamdan çok, bakımsız bir oğlanı andırıyordu. Bu adamların pek çoğunu olduklarından genç gösteren, sanırım, herhangi bir sorumluluğa sahip olmamalarıdır. Joe’nun dış görüntüsüne bakarak yaşının yirmi sekiz civarında olduğunu tahmin etmiş ve kırk üç yaşında olduğunu öğrendiğinde oldukça şaşırılmışım. Tumturaklı laflar etmeyi seviyordu ve akıllılık ederek evlenmekten kaçınmış olmaktan büyük bir gurur duyuyordu. Bana sık sık, “Evlilik zincirleri büyük bir derttir,” derken, belli ki bunun son derece ustaca ve gösterişli bir kelam olduğunu hissediyordu. Toplam geliri, haftada 15 şilindi ve bunun 6 ya da 7’sini Brookerlar’a yatak ücreti olarak ödüyordu. Onu zaman zaman mutfaktaki ateşin üzerinde kendine çay yaparken görürdüm, ama onun dışında yemeğini dışarıda bir yerlerde yedi; yediği de, sanırım, çoğunlukla margarinli ekmek dilimleri ile balık ve patates kızartmasıydı.

Bunların yanında, yoksulundan gezici satış temsilcileri –büyük pub’lar hafta sonları varyete sanatçısı çalıştırdıklarından Kuzey’de daima yaygın olan– gezici sanatçılar ve kapı kapı gezerek abonelik pazarlayan gazete temsilcilerinden meydana gelen, sabit olmayan müşteriler vardı. Gazete temsilcileri daha önce hiç karşılaşmadığım türdendi. İşleri gözüme o kadar ümitsiz, o kadar berbat gözüküyordu ki, hapisane de olanaklı bir seçenekken bir insanın böyle bir şeye nasıl katlandığına anlam veremiyordum. Çoğunlukla haftalık gazeteler ya da

pazar gazeteleri için çalışıyor, haritalar ve her gün “çalışacakları” caddelerin listesi verilerek şehirden şehre dolaştırılıyorlardı. Günde en az yirmi abonelik anlaşmasına ulaşamamaları halinde kovuluyorlardı. Günde yirmi abonelik seviyesine ulaştıkları sürece –haftada 2 sterlinlik– ufak bir ücret ödeniyordu; sanırım ellerine yirminciden sonraki abonelikler için çok düşük bir komisyon da geçiyordu. Bu iş, kulağa geldiği kadar olanaksız değildi; zira işçi sınıfı mahallelerinde her aile 2 penilik bir haftalık gazete alır ve aldığı gazeteyi her birkaç haftada bir değiştirir; fakat sanmam ki bir insan bu tür bir işi uzun süre sürdürebilsin. Gazetelerin işe aldığı işsiz kâtipler ve gezici satış temsilcileri gibi yoksul ve umutsuz zavallılar, bir süre canlarını dişlerine takarak satışlarını talep edilen minimum seviyede tutmayı başarır; sonra ölene kadar çalışmaktan yavaş yavaş canları çıkmaya başladığında kovulurlar ve yerlerini yenileri alır. Tanınan haftalık gazetelerden biri için çalışan iki kişiyle tanıştım. Her ikisi de, ailelerine destek olmak zorunda olan orta yaşlı adamlardı ve içlerinden biri dedeydi. Günde on saat ayakta, kendilerine verilen caddelerde “çalışıyorlar” ve ardından gecenin geç saatlerine dek, gazetelerinin yaptığı bir dolandırıcılık –altı haftalığına abone olur, bir de 2 şilinlik bir posta havalesi yaparsanız çanak çömlek “verilen” dalavelerden biri– için boş formları doldurmakla meşgul oluyorlardı. Şişman olan, yani dede, form yığınının üstünde uyuyakalırdı. İki de, Brookerlar’ın tam pansiyon için aldığı ücreti karşılayamazdı. Yatakları için küçük bir meblağ öder ve mutfağın bir köşesinde, bavullarında depoladıkları domuz pastırmasıyla margarimli ekmekten oluşan öğünleri utanç içinde yerlerdi.

Brookerlar’ın, çoğu uzun bir süre önce evi terk etmiş olan çok sayıda oğlu ve kızı vardı. Mrs. Brooker’ın anlattığı kadarıyla birkaçı Kanada’daydı. Sadece oğullarından bi-

ri yakınlarda yaşıyordu: bir garajda çalışan ve sık sık eve yemeğe gelen obur bir genç. Karısı, iki çocuklarıyla beraber gün boyu orada olur ve Brookerlar'ın Londra'da olan diğer oğullarının nişanlısı Emmie ile birlikte, yemek pişirme ve çamaşır işlerinin büyük bölümünü hallederdi. Emmie cüzi bir ücretle fabrikanın birinde çalışmasına rağmen, akşamları yine de Brookerlar'ın evinde köle gibi çalışan, sivri burunlu, sarışın bir kızdı. Anladığım kadarıyla, evlilik sürekli erteleniyordu ve muhtemelen hiçbir zaman gerçekleşmeyecekti; ama Mrs. Brooker, Emmie'yi çoktan gelini olarak sahiplenmişti ve yataklık hastalara mahsus o dikkatli, sevgi dolu tarzda söylenip duruyordu. Geri kalan ev işleri, Mr. Brooker tarafından yapılır – ya da yapılmazdı. Dükkâna bakan, kiracılara yemeklerini veren ve yatak odalarını “temizleyen”, Mr. Brooker'dı. Hep inanılmaz bir yavaşlıkla, nefret ettiği bir işten diğerine geçerdi. Sık sık yataklar akşamın altısında hâlâ yapılmamış olurdu ve günün her saati merdivenlerde, başparmağını kenarından içine atarak kavradığı, dolu bir lazımlık kovanını taşıyan Mr. Brooker'la karşılaşma ihtimaliniz vardı. Sabahları içinde pis su olan bir leğenle ateşin başına oturur, ağır çekimde patates soyardı. Kendini bu kadar hınca kaptırarak patates soyan başka hiç kimseyi görmedim. Onun verdiği isimle, bu “kahrolası kadın işi”ne karşı içinde –acı bir içki gibi– mayalanan nefreti görebilirdiniz. Rahatsızlığını geviş getirir gibi çiğneyen türden insanlardandı.

Pansiyonda hayli zaman geçirdiğimden, elbette, nasıl herkesin kendilerini dolandırdığından onlara nankörlük ettiğine, dükkânın hiç para kazandırmadığından pansiyonun hemen hemen hiç kâr etmediğine, Brookerlar'ın tüm sızlanmalarını duyuyordum. Yerel standartlarda durumları fena sayılmazdı; çünkü Mr. Brooker, anlamadığım bir numarayla Varlık Testi'nden yırtarak sosyal yardım kurumundan aylık alıyordu. Ancak en büyük zevkleri, dinleye-

cek herkese dertlerinden söz etmekte. Mrs. Brooker kanesinde bir yağ ve kendine acıma yığını halinde yatarken ağlayıp sızlanır, tekrar tekrar aynı şeyleri söylerdi. “Nedendir bilmem, bugünlerde hiç müşteri gelmiyor. İşkembemiz günlerce tezgâhta kalıyor, üstelik öyle de güzel bir işkembe ki! Hayat zor, di mi?” vesaire, vesaire, vesaire. Mrs. Brooker’ın yakınmaları, bir şarkının nakaratıymışçasına, hep, “Hayat zor, di mi?” demesiyle son buluyordu. Dükkânın para kazandırmadığı elbette doğrudur. Mekânın tamamına, batmakta olan işletmelere özgü, başka bir şeyle karıştırılması imkânsız, tozlu, pis kokan bir hava sinmişti. Fakat insanın yüzü tutsa bile onlara dükkâna neden hiç kimsenin gelmediğini anlatmak faydasızdı; geçen yıldan kalma ölü kurt sineklerinin vitrinde sırtüstü yatıyor olmasının iş için iyi olmadığını ne biri anlayabilirdi ne de diğeri.

Ancak onlara gerçekten eziyet eden şey, o iki emekli ihtiyarın evlerinde yaşadığı, yer işgal ettiği ve yalnızca haftada 10 şilin ödediği düşüncesi idi. İki ihtiyar yüzünden gerçekten para kaybettiklerinden şüpheliyim, ama haftada 10 şilinden edilecek kâr kuşkusuz çok düşük olmalı. Ama onların gözünde, ihtiyar adamlar kendilerine musallat olmuş, sadakalarından geçinen korkunç birer asalaktı. Günün büyük bölümü dışarıda olduğundan, ihtiyar Jack’e tahammül edebiliyorlardı; ama Hooker adındaki yatalaktan gerçekten nefret ediyorlardı. Mr. Brooker, adamın adını H’yi yutarak ve uzun bir U ile garip bir biçimde telaffuz ediyordu “Uker” diye. İhtiyar Hooker ve geçimsizliği, yatağını yapmanın verdiği rahatsızlık, şunu yememe, bunu yememe biçimindeki yemek seçmesi, sonsuz nankörlüğü ve her şeyden önce de ölmemeğe ısrarı hakkında ne hikâyeler işittim. Bu gerçekleştiğinde en azından ellerine sigortadan para geçecekti. Adam sanki bağırsaklarında yaşayan bir kurtmuşçasına, her gün

Wigan İskelesi Yolu, George Orwell'in İngiltere'nin sanayi bölgelerinde bugün de fazla değişim göstermeyen ve zaman içinde siyasal etkisinden hiçbir şey yitirmemiş olan işçi sınıfı yaşamıyla ilgili deneyimlerini aktaran önemli bir inceleme. Sosyal adaletsizlik, korkunç konutlar, madenlerdeki çalışma koşulları, sefalet, açlık ve yaygın işsizlik sorunlarının müthiş bir öfke, insancılık ve dürüstlükle aktarıldığı bu kitabı Peter Ackroyd, "Gerçek deha örneği... Orwell'in bütün öfkesi, hayal kırıklığı, umutsuzluğu ve acısı *Wigan İskelesi Yolu*'nda en anlamlı ifadesini buluyor," diye tanımlıyor.

"Paranın feodalizme karşı savaşı olan İçsavaş'ta, Kuzey ve Batı kraldan yanayken, Güney ve Doğu parlamentodan yanaydı. Fakat kömür kullanımındaki artışla birlikte, sanayi Kuzey'e kaydı ve orada yeni bir insan tipi, başarısını kendisine borçlu olan Kuzeyli işadama ortaya çıktı. Nefret dolu 'ya başarılı olursun ya defolursun' felsefesiyle Kuzeyli işadama, yarım kron ile yola çıkan ve sonunda elli bin sterlini olan ve her şeyden çok, para kazandıktan sonra eskisine oranla daha da nobran olmasıyla övünen tiptir. İncelendiğinde, yegâne meziyetinin para kazanma yeteneği olduğu görülür. Bizden ona hayranlık duymamız beklenir; çünkü dar kafalı, çıkarıcı, cahil, açgözlü ve görgüsüz olsa da, adamda 'cevher' vardır, 'başarılı olmuştur', başka bir ifadeyle, nasıl para kazanılacağını biliyordur."

#ingilizedebiyatı #işçisınıfı #sosyaladalet #madencilik #açlık #yoksulluk
#sosyalizm

